

KĄ TURĖTUME ŽINOTI APIE NATO?

**Tekstas lengvai suprantama kalba
Trečias lygis.**

Kas yra NATO?

NATO yra karinė užsienio valstybių sąjunga. Ji jungia 31 Europos ir Šiaurės Amerikos šalį. Ši sąjunga dar vadinama kariniu aljansu. NATO buvimo vieta yra Briuselyje. NATO siekia apsaugoti visų valstybių narių, kurios dar vadinamos sąjungininkėmis, saugumą ir laisvę. Lietuva nuo 2004 metų yra NATO narė.

NATO padeda kitoms šalims, kurios nėra NATO narės, užtikrinti jų saugumą.

Pavyzdžiui, padeda Ukrainai mokytis savo kariams, kad laimėtų karą prieš Rusiją.

Tai svarbu ir Lietuvai, nes tas karas vyksta kaimyninėje šalyje prieš taikią valstybę. Mūsų saugumas susijęs su jos ir kitų šalių saugumu.

Yra grėsmės, kurios daro nesaugų pasaulį.

Pavyzdžiui:

- terorizmas;
- branduoliniai ginklai;
- kibernetinės atakos.

Sąvokos:

- **Terorizmas** yra nusikaltimas prieš taikius žmones ar valstybę. Teroristai grasinimais ir jėga nori išgąsdinti ar sužeisti žmones, sugriauti pastatus, ar pakenkti šalies valdžiai.

Pavyzdžiui 2001 m. rugsėjo 11 d. buvo įvykdytas didžiausias teroro aktas Jungtinės Amerikos Valstijose. Žuvo daugiau kaip 5 tūkstančiai žmonių.

- **Branduoliniai ginklai** yra ginklai, kurie turi labai didžiulę griaujamąją galią nei kiti sprogmenys. Jie gali nužudyti labai daug žmonių, sugriauti miestus.
- **Kibernetinė ataka** yra bandymas prisijungti prie kompiuterių sistemų ir pavogti, pakeisti arba sunaikinti duomenis.

Pavyzdžiui sutrukdyti nusipirkti autobuso bilietą Vilniuje internetu.

Grėsmės neturi valstybių sienų. Jos gali prasidėti kurioje nors kitoje šalyje ir pasiekti mūsų šalį.

Todėl svarbu saugoti Lietuvą, palaikyti gerus santykius su kitomis šalimis ir kartu saugoti saugumą pasaulyje. Lietuvos Prezidentas, šalies Vyriausybė ir NATO stengiasi tai padaryti.

Kas atsitiks, jei NATO šalis bus užpulta?

Vienos iš NATO šalių narių ataka yra ataka prieš jas visas. Jei viena NATO šalis bus užpulta, visos narės suteiks jai karinę paramą. Tokiu būdu šalis, kuri buvo užpulta, nėra viena. Puolimas nebūtinai turi būti su tankais ir ginklais. Tai gali būti kibernetinė ataka arba teroro aktas.

Lietuva stengiasi sukurti stiprią Europą ir stiprią NATO. Dirbdami kartu su kitomis šalimis ir sudarydami su jomis sutartis, esame stipresni pasaulyje.

Lietuva mano, kad NATO ir Europos Sąjungai svarbu artimai bendradarbiauti tam, kad galėtume kuo greičiau pastebėti bet kokį pavojų mūsų saugumui. Kartu galime rasti būdus ir nuspręsti kaip pastebėti ir apsiginti nuo grėsmių. Tai geriausias būdas apginti Lietuvos laisvę ir saugumą.

Vilniuje vykstantis NATO šalių susitikimas yra labai svarbus Lietuvai, Europai ir visam pasaulio saugumui.

Leidinį parengė:

Leidinio tekstą parengė VšĮ Valakupių reabilitacijos centro specialistė Dovilė Sabaliauskaitė

Leidinio tekstą tikrino:

Valakupių reabilitacijos centro lankytojai: Romualdas D., Anna C., Arti J., Viktorija L., Agnė M.

Maketavo:

Inga Paukštienė

2023 metai, Vilnius

